

::: Program Szkolenia Szeregowców OSP :::

1. Cel i zakres szkolenia:

Celem szkolenia prowadzonego według niniejszego programu jest przygotowanie strażaków do wykonywania czynności ratowniczo-gaśniczych w ramach pełnienia podstawowych funkcji w zastępie.

W wyniku szkolenia według niniejszego programu absolwent powinien znać:

- podstawowe prawa i obowiązki strażaka,
- regulaminy obowiązujące w OSP,
- podstawowe zasady bhp podczas działań, którymi dysponuje OSP,
- rodzaje działań gaśniczych,
- zasady regulaminowego rozwinięcia sprzętu z poszczególnych typów samochodów pożarniczych,
- elementy zagrożeń pożarowych i dróg rozwoju pożaru, rodzaje pożarów i sposoby ich gaszenia,
- zachowanie się materiałów, konstrukcji budowlanych w warunkach pożarów.

umieć:

- składać meldunki,
- ubierać alarmowo odzież specjalną i w niej pracować,
- zakładać, konserwować uzbrojenie i odzież specjalną,
- pracować w aparatach izolujących drogi oddechowe,
- posługiwać się podręcznym sprzętem gaśniczym,
- posługiwać się sprzętem burzącym,
- sprawiać linie: ssawną, główną i gaśniczą,
- pracować na stanowiskach gaśniczych w natarciu i obronie,
- obsługiwać linię szybkiego natarcia,
- prowadzić linie główne i gaśnicze w różnych sytuacjach,
- obsługiwać i konserwować armaturę wodną,
- sprawiać drabiny pożarnicze (D 10 W, DN 2,7),
- chodzić po drabinach pożarniczych,
- sprawiać i składać przenośne zbiorniki na wodę,
- lokalizować i obsługiwać hydranty,
- posługiwać się linkami, związać linkę w łańcuch pojedynczy, podwójny i pięciozwoj,
- alarmowo związać sprzęt,
- przeprowadzać rozpoznanie ogniowe i wodne,
- formułować meldunki z rozpoznania,
- ewakuować ludzi, zwierzęta i mienie,
- prowadzić korespondencję radiową,
- porozumiewać się przy pomocy znaków i sygnałów umownych,
- udzielać pierwszej pomocy przedlekarskiej poszkodowanym,
- rozróżniać środki gaśnicze i stosować je do gaszenia poszczególnych grup pożarów,
- prowadzić prace pomocnicze przy akcjach ratowniczych,
- obsługiwać sprzęt ratownictwa technicznego będący w wyposażeniu OSP,
- zabezpieczać teren akcji gaśniczej.

2. Warunki przyjęcia na szkolenie:

- a) Świadectwo ukończenia szkoły podstawowej.
- b) Wiek od 18 lat.
- c) Skierowanie na szkolenie od zarządu OSP potwierdzone przez właściwy organ gminy.
- d) Orzeczenie lekarskie.

3. Organizacja szkolenia:

- a) Szkolenie trwające nie dłużej niż 6 miesięcy należy organizować w formie przyjętej w danym terenie.
- b) Zaleca się następujące formy szkolenia:
 - 14-dniowe w jednostce OSP,

- 8-dniowe w jednostce OSP i 6-dniowe w rejonowym ośrodku szkolenia OSP.

c) Organizatorem szkolenia jest rejonowy ośrodek szkolenia OSP.

Organizatora szkolenia obowiązuje:

- wybór formy organizacyjnej szkolenia,
- zapewnienie wykładowców i instruktorów,
- powołanie kandydatów na szkolenie,
- prowadzenie stosownej dokumentacji.

d) Szkolenie należy zakończyć egzaminem. Forma organizacyjna oraz lista wykładowców i instruktorów podlega zatwierdzeniu przez komendanta powiatowego/miejskiego (właściwego dla siedziby ośrodka szkoleniowego).

Strażakom, którzy złożą egzamin z wynikiem pozytywnym należy wydać świadectwa ukończenia kursu szeregowych OSP.

4. Wskazania metodyczne:

a) W procesie realizacji materiału nauczania należy uwzględnić przede wszystkim specyfikę terenu na którym działają jednostki OSP oraz wyposażenie w sprzęt.

b) W realizacji zajęć szkoleniowych należy stosować i racjonalnie łączyć różne metody nauczania.

c) Przy doborze metod nauczania należy brać pod uwagę cel szkolenia, materiał nauczania oraz poziom wykształcenia ogólnego strażaków.

d) W czasie zajęć dydaktycznych należy pobudzać aktywność i samodzielność poznawczą strażaków.

e) Ćwiczenia taktyczne należy prowadzić w różnych obiektach, w rozmaitych warunkach terenowych, w porze dziennej i nocnej z wykorzystaniem tego sprzętu pożarniczego, który jest nieodzowny w prowadzeniu działań ratowniczo-gaśniczych.

f) Ze względu na rozwój techniki pożarniczej dopuszcza się w programie szkolenia 10% korektę tematyki.

g) Maksymalny czas szkolenia w jednym dniu nie powinien przekraczać 8 godzin dydaktycznych

Tematyka szkolenia

5. Zagadnienia szkoleniowe:

1. Organizacja ochotniczych straży pożarnych.

Zagadnienia:

Organizacja ochotniczych straży pożarnych.

Prawa i obowiązki członków ochotniczych straży pożarnych.

Zadania organów samorządu terytorialnego w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

2. Służba wewnętrzna.

Zagadnienia:

Ogólne zasady zależności służbowej obowiązujące w strażach pożarnych, stopnie służbowe i funkcje, wydawanie i wykonywanie rozkazów.

Noszenie umundurowania, zachowanie się w mundurze.

3. Musztra.

Zagadnienia:

Wydawanie i wykonywanie komend.

Musztra pojedynczego strażaka.

Oddawanie honorów.

Musztra w szyku.

4. Podstawy profilaktyki pożarowej.

Przyczyny powstawania pożarów:

nieostrożność osób dorosłych i dzieci,

wady urządzeń elektrycznych,
wady urządzeń mechanicznych,
wady urządzeń grzewczych,
samozapalnie,
podpalenia.

Obowiązki właścicieli, użytkowników, zarządców obiektów w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Minimalne odległości w zakresie zachowania bezpieczeństwa pod względem pożarowym.
Podstawowe wiadomości z zakresu bezpieczeństwa pod względem pożarowym w budynkach mieszkalnych i zabudowaniach gospodarczych.

5. Szkolenie medyczne.

Zagadnienia: Postępowanie z poszkodowanymi przy: omdleniach, utracie przytomności, zaburzeniach oddychania, zaburzeniach czynności serca, wstrząsach, krwotokach, ranach, oparzeniach termicznych i chemicznych, zatruciach, złamaniach i zwichnięciach, udarach i wstrząsach mózgu, epilepsji, wychłodzeniach, udarach słonecznych i ciepłych oraz porażeniach prądem elektrycznym.

6. Podstawowe wymagania bhp.

Zagadnienia:

Bhp w czasie ćwiczeń.

Bhp w czasie działań ratowniczo-gaśniczych.

7. Proces spalania a pożar.

Zagadnienia:

Istota procesu spalania.

Materiały palne (stałe, ciekłe, gazowe).

Grupy pożarów.

Zjawiska towarzyszące procesowi spalania.

Określanie materiału spalanego na podstawie barwy płomienia i dymu.

Strefy oddziaływania ciepłego i zadymienia, przeciwdziałanie i neutralizacja.

Przebieg i rozwój pożarów wewnętrznych i zewnętrznych.

Podział materiałów i konstrukcji pod względem możliwości rozprzestrzeniania ognia i ich zachowanie w wysokich temperaturach.

8. Organizacja w sekcji.

Zagadnienia:

Stan osobowy i funkcje w sekcjach, zadania i czynności funkcyjnych zastępów i sekcji.

Warianty obsad pojazdów pożarniczych przez sekcje.

Zasady i sposoby ogłaszania alarmu.

Zachowanie w czasie alarmu i jazdy do pożaru.

Rozwinięcia z samochodów pożarniczych, czynności do wykonania, zajmowanie miejsc w samochodach.

9. Zasady i sposoby rozpoznawania sytuacji pożarowej.

Zagadnienia:

Cel i zadania rozpoznania ogniowego.

Rozpoznanie wstępne i właściwe.

Wyposażenie funkcyjnych przy rozpoznaniu.

Źródła informacji.

Rozpoznawanie zagrożeń ludzi, zwierząt i mienia oraz warunków ewakuacji.

Rozpoznawanie kierunków rozwoju pożaru.

Rozpoznawanie zaopatrzenia wodnego, oznakowanie hydrantów i punktów czerpania wody.

Formułowanie wniosków z rozpoznania ogniowego i wodnego.

10. Rozwijanie linii i zajmowanie stanowisk.

Zagadnienia:

Podstawowe rodzaje działań bojowych: natarcie i obrona.

Podstawowe pojęcia: teren pożaru, teren akcji, elementy pożaru, front, tył, oś, skrzydła.

Pozycje: wodna, ogniowa, węzowa.

Stanowisko wodne, rozdzielacza i gaśnicze.

Budowa stanowiska wodnego.

Rodzaje linii węzowych: główna, gaśnicza i zasilająca.

Sposoby pokonywania trudności terenowych przy budowie linii węzowych.

Rodzaje, dobór i skuteczność prądów gaśniczych.

Systemy podawania wody na duże odległości.

Rozwinięcia frontalne, oskrzydłające, okrążające i połączone.

Współdziałanie stanowisk.

Składanie meldunku z wykonanych działań.

Zajmowanie stanowisk: na poziomie, powyżej i poniżej poziomu pożaru.

Stanowisko stałe i ruchome.

Znaki i sygnały umowne.

11. Gaszenie pożarów.

Zagadnienia:

Gaszenie pożarów w budynkach: piwnice, piętra, poddasza.

Gaszenie pożarów stodół i budynków gospodarczych oraz stogów.

Gaszenie pożarów lasów.

Gaszenie pożarów budynków użyteczności publicznej.

Ogólne zasady gaszenia pożarów obiektów przemysłowych.

Zasady zachowania w warunkach nocnych, różnych warunkach atmosferycznych, zagrożeniach wybuchem, porażeniem, działaniem substancji toksycznych, trujących i materiałów radioaktywnych.

Zasady zachowania w warunkach zadymienia, sposoby oddymiania.

Działanie w różnorodnych warunkach terenowych.

Sposoby zabezpieczenia pogorzeli i wskazywanie przyczyn powstania pożarów.

12. Ewakuacja ludzi, zwierząt i mienia.

Zagadnienia:

Zasady i sposoby prowadzenia ewakuacji ludzi.

Wykorzystywanie sprzętu pożarniczego do ewakuacji w tym drabin, podnośników, worów, skokochronów itp.

Sposoby prowadzenia ewakuacji zwierząt.

Ewakuacja mienia.

Wykorzystanie linki do samoratowania z pierwszego piętra.

13. Ratownictwo.

Zagadnienia:

Udział w akcjach przeciwpowodziowych.

Działania ratownicze podczas katastrof komunikacyjnych, sposoby wydobywania uszkodzonych.

Działania ratownicze podczas katastrof budowlanych, wyszukiwanie i wydobywanie uszkodzonych, prace zabezpieczające, stemplowanie, szalowanie, klinowanie itp.

Wykonywanie działań pomocniczych przy wyciekach toksycznych, trujących, niebezpiecznych pożarowo substancji przemysłowych.

Zabezpieczenie terenu akcji.

Wykorzystywanie sprzętu ratownictwa technicznego do prowadzenia działań.

14. Odzież ochronna, specjalna i uzbrojenie osobiste.

Zagadnienia:

Uzbrojenie osobiste.

Odzież ochronna.

Ubrania ogniochronne.

Ubrania i inne elementy odzieży stosowane w ratownictwie technicznym i chemicznym.

15. Środki gaśnicze.

Zagadnienia:

Podstawowe właściwości gaśnicze wody.

Prądy wodne: zwarte i rozproszone, ich skuteczność w różnych warunkach.

Piany gaśnicze. Rodzaje: chemiczna i mechaniczna. Piana ciężka, średnia i lekka.

Właściwości gaśnicze piany i jej skuteczność gaśnicza.

Halony i proszki gaśnicze.

Inne środki gaśnicze.

16. Podręczny sprzęt gaśniczy.

Zagadnienia:

Hydronetki, gaśnice, agregaty gaśnicze.

Wyposażenie podręcznego punktu sprzętu gaśniczego.

17. Sprzęt burzący.

Zagadnienia:

Rodzaje sprzętu.

Zastosowanie i konserwacja.

18. Drabiny pożarnicze.

Zagadnienia:

Dane ogólne o drabinach: nasadkowej, wysuwanej.

Drabiny mechaniczne i podnośniki.

Sprawianie drabin w różnych warunkach i sytuacjach terenowych, chodzenie po drabinach i sposoby zabezpieczenia się na drabinach.

19. Węże, armatura wodna, sprzęt do podawania piany, motopompy i autopompy.

Zagadnienia:

Węże: rodzaje, średnice, zastosowanie i konserwacja.

Armatura: prądownice wodne i pianowe, wytwornice, smoki ssawne, rozdzielacze, zbieracze, łączniki i przełączniki, stojaki hydrantowe, działka, zasysacze i wysysacze, mostki, siodełka, podpinkki, linki, klucze itp. Zastosowanie i konserwacja armatury.

Sprawianie linii węzowych przez pojedynczego strażaka i zastęp.

Sprawianie linii ssawnych, zwijanie węży.

Sprawianie przenośnych zbiorników na wodę.

Pompy: rodzaje, możliwość wykorzystania, eksploatacja.

Obsługa motopompy pożarniczej: zassanie i podanie wody.

Podanie piany gaśniczej.

20. Sprzęt ratowniczy i pomocniczy.

Zagadnienia:

Aparaty powietrzne.

Linki i aparaty ratownicze.

Wory i rękawy ewakuacyjne oraz skokochrony.

Piły do cięcia drewna, betonu i stali.

Hydrauliczne urządzenia tnąco-rozpierające.

Windy i wciągarki.

Poduszki podnoszące.

21. Samochody pożarnicze.

Zagadnienia:

Samochody gaśnicze.

Rozmieszczenie sprzętu w samochodach.

Samochody specjalne i przyczepy.

Podstawowe możliwości techniczno-taktyczne.

22. Łączność i alarmowanie.

Zagadnienia:

Środki alarmowe.

Radiotelefony: rodzaje, zasady pracy oraz obsługa.

